ИЗЛАЗИ СРЕДОМ ПЕТКОМ И НЕДЕЉОМ НА ЧИТАВОМ ТАБАКУ.

ОГЛАСИ плаћаю се од свакога реда из гармонда први пут 4, а после 3 н.
За жиг сваки пут 30 новч.

Предплату прима уредништво и све ц. кр. поште; а у Београду разноситель Напредка.

НАПРЕДАК.

ПРЕДПЛАТНА ЦЕНА У АУСТРИСК ЗЕМЉАМА На годину 10 фор., на по године 5 фор., на четврт фор. 50 новч. а. вр.
У СРБ. КНЕЖЕВИНИ на годину 100 гроша, на пол год. 50 гроша, на четврт год. 25 гроша

Уредништво є у хотелу код „Єлисавате“ на првом кату.

БРОЈ 54. | У Новоме Саду, у неделю 11. мая 1869. | ГОДИНА XXII.

НА ПРАГУ ИЗБОРА ЗА ЦРКВЕНО-ШКОЛСКИ САБОР.

IV.

Као што чујемо, одбор овдашње православне црквене обштине неуважава наводе, који су наведени, да уредник „Заставе“ члан србско црквене обштине бити неможе.

Од одбора, у коме већином пришипетље уредника „Заставе“ седе, човек се бољем није нигда ни надао; али зато је позвата конзисторија, као морални стражар и судија, да моралну пресуду своју над човеком изрекне, који само онда цркве и Бога се се сећа, кад једно и друго за своје подле цели хоће да употреби.

Конзисторија није грађански суд — она зато и неналаже и неизвршује грађанске казни над кривицима, него моралне. То је гледиште црквеноправно, па са тога гледишта и бачка конзисторија суд свој о човеку изрећи мора, кога не само обштина, него шта више и црква сама из недра свога ваља да искључи.

Да је др. Св. Милешић под изтрагом, о шоме сведочи бачка жупанија, о шоме сведочи новосадски мађистрат. А да је др. Свешовар Милешић одшшини једној на зло и уштрб служио, о шоме сведочи лединачка сведочба.

Саборска закључења неишту у томе погледу јуридичног доказа, него моралног. Неишту саборска закључења, да је дотично лице већ осуђено, доста је, што је оно већ под изтрагом. —

У томе се дакле и огледају прави морални назори, иште се, да су непорочни људи они који су чланови црквене обштине

Частној конзисториіи доста је, да „Заставу“ у руке узме, па да чита на пр. подеистак о водоосвећењу и назоре „Заставине“ о посланици којом је свети патријарх православној пастви својој христово рождество поздравио. — То нека бачка конзисторија прочита, па је доста, да моралног убеђења задобије, да се *шугаве овце* у здравом стаду трпити немогу. —

Ако напротив свештенство мисли, да друштвено разврећена клика добро по народ чини, и да је време ту, да од храмова тобоже позоришта правимо, гди ћемо разкалашности и блуду жртве принашати, — е онда је сасвим што друго: онда уз нас нико нестоји, ми ћемо онда радо рећи: *села и беседе* заменила су *придике*, *а позориште* заменила су *цркву* Рећи ћемо онда: *Оканимо се дакле сиграши се службе и молитве* — погазимо частни крст — будимо шта год ко хоће, само оно не, зашто су нам прадедови толику крв своју лили!

Но ми мислимо, да осим неколико *навови попова* нико други то, осим „Заставине клике, немисли. — То немисли народ србски, немисли србска интелигенција, па најмање на тако што србско свештенство мислити може.

Једаред дакле за свагда сад је позвата бачка конзисторија, да „змији“ главу сатре и семе сатанино у леглу уништи. Невелимо: мачем и ватром — него: словом оним, које хришћанска наука, достојанство народно и православије изискује. —

Онај који је толико саблазни чинио, који се јавно свету подсмева, кад хришћански један другом Бога називамо, који се заузтеже децу своју дати да се крсте и на свештенство јавно без зазора онако напада, као што њега после поноћи келнери сусрећају, кад им се већ досади, да му до зоре служе и чаше точе: — такав човек нема места тамо, гди се о благостању и напредку цркве говори. —

Безчастно је, кад се такав за посланика бирати даје, а још је горе и безчастније по оне, који такове заборављене синове бирају, а ипак им пороке познају. То неиде на *„созиданије“* него на *„разоренијe“* цркве Христове.

ПРЕГЛЕД НОВИНА.

Чешки „Народни Листи“ овако умствују о предлозима адресе, кои су предани на сабору:

„Да нас ко запита, коя нам се (адреса) найболѣ допада, ми би без узтезаня одговорили: све, єр и заиста неможе се решити сасвим за єдну. Свака иза по што изврстно уз многе недостатке и мане; скупе ли се пак све уєдно, онда излази тако одличан спис политичан, да му се неможе одрећи свеобште похвално признаванѣ. А уз то є свака адреса найвернии образ оне странке — или нѣнога програма — коя є била саставила.

„Но сада су поднели адресу и мамати. И єсте заистину цели тай господски дом установа застарела средњега века, коме чланови као свуда у свету управо никога незаступају, него себе и своє присталице: ипак ту част морамо им дати, да су просвештени, поред све консервативности напреднячкии и при свима своим интересима од сталежа ипак патриотскии, него њиови колеге плаветне крви у целом осталом свету неизузимаюћи можда ни енглеске лордове. Наиме краль им рече, да ће се морати њиов дом реформовати; место одпора или придворне локайске резигнацие изявлюю магнати, да се с тим саглашаваю. Та њиова изява кавалерски є достоянствена те и главном причином те њинове адресе. Но иначе су и они лояли као високо племство целе наше планете

„Дакле магнатска адреса аристократски є лоялна; деаковска подобна є адреси енглескога долнѣга дома, коя се држи министарства; тисовска сећа нас на пољску резолуцию (у райкстату), а кошутовска адреса на адресе чешких посланика наших. Магнати су заиста задовольни, лоялни, добровольни и благодарни; деаковци се осећаю, да имаю за собом владу, али хоће ипак по могућству да остану самостални; тисовци су уремени и легални опоненти, а кошутовци се у свему показую као прави, безобзирни радикалци. При читаню различитих тих адреса чинило нам се, као да кланяю магнати. деаковци влади давали руку мушку, тисовци іой свашта замерли, а кошутовци іой пребацивали Адресу магнатску можемо сматрати као адресу захвалности, деоковску као адресу повереня, тисовску као петицию, а кошутовску као резолуцию. А такова разлика и єсте међу њима.

„Речене четири мађарске адресе допуняваю се узаймно, а то код нѣих управо и єсте найзанимљивие. Магнати говоре само о Угарской, клепећи се свега осталога света; деаковци иду далѣ и узгред светую на умерену унутрашню политику и обширно су се изразили о граници и о Далмации; тисовци су се упутили іош већма у загребачку политику, коя є саразмерно са найвећом вольом предузета од кошутоваца. Управо ови су осврнули и на цислитавску и поименце на нас Чехе.

„У подробности ствар овако стои. У државоправним питањима и магнати и деаковци за данашњи су одношай угарске државе „спрам осталих земаля Нѣговог. Величаства.“ Али є међу њима та разлика, да су се магнати из лоялности и консерватизма одважили чак и на нежну полемику са противницима реченог одношая, док деаковци о нѣму сасвим ћуте, задовольивши се єдном само фразом „о безопасном основу државоправних одношая.“ Као да их є поред свога поузданя на то навело и обзиранѣ на умерене левичаре, коима су хтели дати прилику, да без повреде свога политичнога увереня у случаю потребе могу пристати уз њиову адресу. Тисовци и кошутовци, истина, некрию своє непријательство спрам данашнѣ погодбе, али є и међу њима велика разлика. Први є припоснаю и покораваю іой се, докле є законом, ако против нѣ непрестано и полемизую и полемизовати обећаваю. Кошутовци стоє стално на законима од 1848, па проглашаваю и сам данашњи сабор угарски за кус, єр у нѣму ниє заступлѣна ни Далмация ни граница. Али кус є био и прошасти сабор, кои є начинио данашню погодбу. Незнамо, да ли доследно изводе, да су и заключци кусога сабора неважни?

„Подобна разлика постои и у питањима унутрашњим. Будући є сам краль у престолной беседи позвао сабор на изведенѣ свестраних реформа унутрашњих, чати за кралѣм магнатска табла те реформе, али се види, да се страши, да се ништа неби пренаглило и нарочито „светиня иманя“ да нигде при укиданю феудалних остатака не штетує; деаковци непобраяю те реформе, али обећаваюћи уобште свою готовост у тим стварима такођер у обште наговешћую, да знаю іош за многе друге реформе, кое є краль прећутао; поименце ишту припоєнѣ Далмациє и провинциялизованѣ границе. Но при свима реформама главно им є пред очима „благостанѣ народа, друштвене потребе землѣ, интереси поредка и слободе.“ Ради тих ствари готови су укинути многе старе установе историске у Угарской.

„Напротив тисовци изриком веле, да є краль заборавио на државоправну реформу, на изведенѣ савршене слободе религионе, па и на земаљску целокупност. На обећаним владиним реформама хоће и они да раде, али предпоставляюћи слободу поредку и утврђеню владине моћи, историске установе импровизованим реформама, автономию централизации итд. кажу ясно при свакой реформи, каква ће морати бити и каква не сме бити, да би уз ню могли пристати. Њима є идеял, уз лични савез Угарске са са Неугарском, слободна и независна правна држава са демократским основом. Они су за независност судова. али ови да буду бранитељи личне и политичне слободе; они су за реформу жупания, али и за автономию, за коіом теже привтељи слободе у свима државама, и против преке централизациє, коя доводи слободу у опасност, немогући поредак трайно обезбедити, пак светую да се автономия даде и обштинама; они су за промену изборнога реда, али влада да се неможе мешати у изборе, а посланици да буду од нѣ сасвим независни; они су за реформу закона за штампу, али слобода печатнѣ да буде истином, да се печатня опрости свию терета и обезбеди у своіой слободи; они су за реформу права друштвенога и зборнога, али та реформа да небуде ограничаванѣм; ишту праву реформу магнатске табле и осниванѣ найвише васти рачунске, како контрола финаписия неби била илузорном

Кошутовци су себи тай труд уштедили; веле: и онако ће бити све реформе залуду, ако небуду учинѣне на основу закона од 1848. Њима є цела ствар багатела

У споляшньой политици желе све странке мир, но магнати и неговоре о нѣму, но су контени са „поспешним одношаима спольним“, док деаковци бар издалека светую умерену политику. Напротив веле тисовци, да є мир безусловно потребан, при чему полу сакривено осуђую политику грофа Байста. Кошутовци ишту, да се Аустрия немеша у источне послове и немачке.“

ПРЕДЛОГ АДРЕСЕ,

што га є поднела крайня левица.

В. ц. ап. кр. В.! Са понизним страхопоштованѣм примили смо сабор сазиваюћи одпис В. В. од 6 февр. (25 ян.) о. г. и радосно смо дошли у сабор, кои први пут после 20 година сад є чрез В. В. као крунисана краля уз премаподпис одг. министра сазван.

Али ми неможемо затаяти ни своє сажалѣнѣ, што овай сабор іош никако ниє подпун, єр становници войн. границе іош су непрестано лишени њима услед зак чл. V. 1848 пристојећега представничкога права.

Како тай обзир, као и по крунидбеной дипломи неодложима дужност попуняваня областне целокупности Угарске и суседних земаля ишту, да се како угарска, тако и хрватска и славенска войн. граница ставе у грађанско станѣ, и да се нѣни становници изедначе како у погледу права, тако и дужности са осталим становницима землѣ; да се Далмация и Река. кои бесумнѣно спадаю под уг. круну, овой што пре делом опет утелове.

Ми недржимо, далѣ, за саветно, да се іош одгађа извршенѣ закона наређуюћих савез међу Угарском и Ерделѣм. — Ми видимо, да овай велики и органични део св. Стефанове круне бива управлян іош непрестано страним законима, не на уставанно на изузетан на чин. Ни избори саборских посланика немогу се узети за израз праве нар. волѣ, єр нису били сходно закону, него сходно минист. упутствима коя у многом обзиру одступаю.

Укиданѣ тог изузетног станя, завођенѣ уг. закона и уст. живота и потоме подпуно и фактично оживотворенѣ савеза изискує унутр. покой землѣ а особито делова с оне стране Киральхагова налазећих се на заповедаюћи начин.

В. В. рече у речима нама са кр. престола упуавлѣнима: Поспешни државопр. одношаи сачиняваю по судбину народа єнство, али само по себи недовольно.

Главно и одсудно єнство, без кога остаю найпоспешнии државопр. одношаи без поспешнога успеха, у унутрашньой є сила народа самога за развитак.

Ми напротив, свепресветлѣйши господару, уверени смо и држимо, да смо како своіой верности спрам В. В. тако и своіо дужности спрам отачбине дужни изяву, да све, што ми са приступањем потврђеня В. В. на полю реформа можемо учинити, само онда може бити делуюћим чинителѣм за судбину наше отачбине, као и за безбедност престола и само тако може постићи трайне резултате, ако се народ у државопр. погледу буде осећао сасвим умирен гледом на нѣгову држ. самосталности нар. независност.

Єр, В. В., то су добра, коя сваки народ предпоставля свима другим интересима, како зато, што сачиняваю необходна условля држ. бићу, тако и зато, што право, напредованѣ и слобода могу свою важност црпети само из безбедности, а грађани могу наћи безбедност само у самосталности землѣ и у независности слободной од туђега мешаня; и зато без тог из безбедности проистичућега умиреня нису ни найцелисходния законодавна наређеня у станю, пробудити код целокупности државляна оно задовольство и на жртву готову слогу, коя є у найкритичним околностима, кое се током историє могу показати, найпоуздания, управо єдина поуздана подпора престолу и земльи.

Али ми неби свою дужност испунили ни спрам отачбине, ни спрам престола, кад би хтели прећутати, да су од прошастога сабора донесени закони за уређенѣ одношая, кои се заедници тичу крупи св. Стефана спадаюћих земаля и остали под владом В. В. стоећих земаля, код већине државляна место умиреня и задовольства побудили страхованѣ.

Да, свепресветлѣйши господару, установом делегация, коима се и странцима дає одсудан уплив на наше найважниє законод, послове, осетно се нарушава стародревна и основним за свевис. владаюћим домом уямчена самосталност и независност наше отачбине.

Али осниванѣ заедн. министарства, пошто на области правлѣня баш у оним преважним пословима наше отачбине такови министри решаваю, кои нису одговорни уг. сабору, подкопава поверенѣ државляна у уст. єнство, кое они ставляю у синист. одговорност.

Не манѣ видимо по материялни развитак наше отачбине готово несавладиме тегобе у томе, кад се и оним делом од нас само из обзира правичности примлѣнога држ. дуга, кои по учинѣной погодби на нас пада, не чрез нас, него чрез владу и представништво осталих земаля В В. рукує, и, као што є то искуство већ показало, из пореза на камате долазећи добитак само њим

у корист иде, док све шкодљиве последице услед тога умалћног кредита и нас што осетљивие постижу.

За врло шкодљив и штетан за развитак наше индустрие сматрамо ми и у зак. чл. XV: 1868 заключени царински и трг. уговор, кои у корист осталих земаля В. В. люто притискуе развитак наше индусртие.

Све то испунило є праведном бригом већину наших државляна.

И пошто ова ясно показуюћа се срахованя неодносе се на ниже интересе, кои обично немаю трайна уплива на чуства народа, него се врзу око високих интереса кои од рода у род наставляю живост чуства, и пошто на тако замашне интересе односеће се бриге непоказую се код незнатног малог дела, него свакако код великог дела народа: то смо уверени, свепресветлћйши господару, да би ми лоше старали се како за безбедност престола, као и за будућност землћ, кад бисмо обишли уваженћ на тай начин показуюћих се брига; шта више, у будућност гледаюћа предосторожност, коіой посматранћ сумньивога станя землћ довольна основа дає, чини нам неодклонином дужности размислити, неби ли се при осниваню споменутих државопр. закона на око узета цель на задовольство свию дотичних и на такав начин могла постићи, кои би онима, кои у тим законима умиреня налазе, іош више умиреня дао, и уєдно уклонио и бриге оних, кои се чрез ньих узнемиренима осећаю, те тако све државляне с одушевляваюћим чуством задовольства око престола В. В искунио за такова критична времена, у коима тежини одножая ние дорасла гола, крута дужност, него само над нћном површиности узвисуюћи се напор свию сила, на кои се по сведочби прошлости, као и по истории наших дана неможе рачунати, кад се велик део грађана неосећа умиреним о неповредивости и безбедности држ суверенство образуюћих права

Управляюћи ми дакле са дужном ревности и са подробним применьиванћм од законодавства 1848. као свети аманет на нас дошавших великих начела своє груде на развитак нашег устава и уз ублаженћ у том погледу мучних одношая землћ, на унапређенћ душевнога полета и умноженћ материялног благостаня у свима слоевима нар. тела: у исто време сматраћемо као свою дужност, да на прошастом сабору донесене законе о заед. пословима, с єдне стране са точке круни св. Стефана како исконски, тако и по уговорима са свевис. династиом заключенима присвоєних вечитих држ. права, с друге стране са точке умних консеквенция из истоветности лица владарева проистичуће свезе, испиту подвргнемо и своє закључке у своє време поднесемо В. В. на потврђенћ.

В. В. позива нам сад у првом реду на решенћ нама предстоећих великих задатака.

Важнии и многи су предмети, у коима општа корист иште од чести развитак и допунћнћм, од чести реформу или промену наших закона.

Са то већом готовости трудићемо се, да той дужности одговоримо, што више осећамо, да є услед дуга нерада, на кои є у скоро прошавша времена наш устав и законодавство на жалост било осуђено, посао постао не само преком, но и неодложном потребом.

Закони 1848 распрострли су благодети устава на све становнике у земльи; право уст. самоуправе, коє є вечити стародревни основ држ организму земаля круни св. Стефана спадаюћих, тиме є постало своином целога народа.

Но начело равноправности и уст. самоуправе може само тако остварити се, кад се нћгово практично применьиванћ у свима слоевима држ. организма доследно изведе и у духу нашег стародревног устава, кои се историски споио са начином чуствованя народнога, уреди.

(Продужиће се)

НОВИ САД 10 маја. Чујемо да свестнији чланови србске новосадске црквене општине хоће др. Т. Мандића, министарског саветника, за посланика на сабор у Карловце да бирају, и тако је изглед, да ће уредник „Заставе“ сам до убеђења доћи, да му према др. Т. Мандићу у кандидацији места нема. —

У Сомбору, чујемо, црквена општина хоће г. Александра Стојачковића у сабор да бира; но јављају нам, да се др. Ника Максимовић за посланика *намеће*. (Таман момче за девојку!) —

— Чујемо, да је сомборски прота при последњим изборима саборским подручно свештенство званично позивао, да се заузимају за левицу (незнамо само, за коју) — Вредно би било знати: *Ко је сомборског протУ овластио, да он србско свештенство на нелојалност према влади позива?* —

Бачки дијецезан, односно србски патријарх треба свуствар да извидити даде, да се неби рекло, као што зли дуси свако зло на јерархију нашу бацају, као да *наше врховно свештенство против чинова од круне освештани из потаје ради. — Најпосле, у интересу народу лежи злати, ко са камарилом у свези стоји — ми или клика застава.* —

ДОПИСИ.

В. С. К — Из АРХИДИЕЦЕЗЕ Свештенство да се раздели у три разреда, као што сам навео у прошлом допису, овако би могло учинити се: у Архидиецези има 123 места са 134. парохие, од кои 56 шестог разреда, 29 петог, 20. четвртог 8 трећег, 12 другог, и 9 првог разреда, коє кад би се свештенство плаћало, као што є у сабору наређено, од 400 — 1000 ф по учинћном разпореду износила би сума за целу сремску епархию 73.100 фр. а. вр и ово би се имало узети као општи фонд за свештенство у Архидиецези.

Сума ова кад би се разделила на 134 лица, долази онда на сваког од прилике по 550. фр. — Прекобройног свештенства у Архидиецези има до 20, неузимаюћи овде наодећи се до 20 лични спомоћника, кои и онако по гласу § 20 — имаю половину свега уживати. —

Праведно би и пред богом и людма било да се сад пароху сваком изда 500 ф без разлике, стан сесия, и ако є гди постояо, огрев; и кад би се тако учинило, онда остає за прекобройне од суме целокупне іошт 5 760 ф. Овой суми додати іошт од закантни сад сесия штогод да се домири 10.000 ф. и онда смо од свуд и за све праведни и задовољни. —

Свештенство є овим измирено, и служитељи, што православной цркви и народу србском служе, сви су између себе равни. —

За кратко пак време, као што бити мора, смрћу и премештаєм кад се дође до броја 134, онда нам остає сума годишња од 7 — 8000 фр. за награду отлични и ревносни свештеника, као што сам у брою 51. овог листа рекао, кои би за своє заслуге, учинћне цркви и народу србском, награђени били, а не што су пароси овог ил оног града ил вароши. Напредак целокупног народа и сретно стање православне цркве треба да нам є свагда на уму, па зато да зборимо, зато да творимо. —

Кад би се овай предлог усвоио, онда би доста било отличним свештеницима дати годишнћ за награду њнова ревносна деланя некима по 100 ф. а некима по 200 ф. и тако би имали три разреда, праведно уведена, и сваком приступна.

Са овим би се лако и іошт єдно питанћ решило и § 60. лакше у дело привео, што би одма знали, ко є за што, и ко є отличнии да заузме место окружног протопресвитера,

Што се тиче Школе и србски учителя, валяло би исто тако завести фонд општи, и из тог награде подједнако издавати, а отличия онима, кои су заиста засужили дати, а ваљда ће нам се єдном и та желя испунити, да свуда честите и валяне учителћ добиємо; а не као досад да у атар овог или оног, могли су и ћурчие и калфе заузети ова прва места и звания у народу, и у найвећи србски вароши; пак ће онда ваљда престати и непристойно трвенћ између неки и неки, а народна Школа и напредак болћ нам процветати.

Што є досад за Архидиецезу речено важити би имао исти предлог и за друге епархие и тако кад би се усвоило, могао би се основати општи црквени фонд, из ког би свештеници православне источне србске цркве у Аустрии плаћени бити могли.

Єр кад узмемо, да у темишварской диецези само 16 парохия шестог разреда има, и тако исто у бачкой само 12 шестог разреда — остале све су већим талом првог и другог разреда — онда се види, да би много поможено било неяком и сиромашном свештенству у Будимской, пакрачкой и горњо Карловачкой диецези, на тако и школи и учительима, а валяда ние парох кикиндски много болњи од пароха у Ловри ил Алмашу и ако се тако небуде општим припомаганћм црква и школа наша, коя є већ неможе горе бити растурена и разметнута, подизала и спажила, онда држим за излишно свако нагађанћ о срећи и напредку нашем. —

Првога јония састаће се у Сремски Карловци србски сабор; зато нек гледе свештеници, нек гледи народ, ко ће и какав ће заузети место у србской дружини, да небуде да се утуре люди, коима є црква и школа ни под што, а народнћ благо и срећа само у усти, а срце и душа сасвим за другим нечим грамзи.

Ко є богатии и пало му у тал изо илћ божя благослова; нек помисли, да има браће нуждне. Помозимо себи, па нас ни божя помоћ изневерити неће. Да процвате, обстане и украси се наша православна црква у данашньим околностима и у деветнайстом столећу, зависиће много од избрани и честити србски посланика у Карловци на сабору. —

Из МИТРОВИЦЕ. У избору учитељском који је у Митровици од 7. до 11. септембра 1868 год држан, будем одређен, да план са штатутима зготовим, и исти путем јавних органа обнародим, како би и остала ббраћа учитељи, па и друга класа људи, о том коју рјеч прозборили, т. ј. на који начин да се пензионални фонд за учитеље, њнове удовице и сироте заведе.

У највишем рескрипту од 10 августа 1868 г. о закључцима србског народног сабора од год 1864—5 г. на стран и 19. §. 28. гласи, да ће се за пензије учитеља и за помоћ њнови удовица и сирота један општи пензионални фонд завести за који је специјалан план израђен

Узевши у обзир § 28. најв. рескрипта мислим дакле да би се предпоменути фонд сљедећим начином најлакше и најбрже установити могао.

1. Број душа по попису црквеном највишег рескрипта износи до близу 1.000 000. Кад би 10. новчића по души једаред за свагда за речени фонд дали, то би капитал од 100 000 фр. а. в. имали. Овај улог да се тек за пет год. сасвим измирити има, то дакле долази 2 новч. од душе сваке год од којег улога капитал од 20 000 ф. сваке године износи.

2. Осим овог сваки учитељ да плаћа од своје плате за 5 год. по 10, а по истеку пете године само 3 процента у речени фонд, и то у месечним одплатама.

3. Број србских учитеља у Банату, Славонији, Хрватској, Срему, Бачкој и неким делом Мађарске узео сам од прилике да до 500 износи, а плате сваког учитеља једно на друго рачунао сам 300 ф. а. в. То би дакле по гласу друге точке само од учитеља сваке године и то за 5 година по 15.000 ф. а. в. а после пете године по 3 600 ф а. в. у дотични фонд припадало.

4 Сад да видимо, колико ће овај учитељски фонд с концем пете године велики бити.

Капитал од . . .	20.000 ф.	
Интерес овог капитала са 6% . . .	1.200 ф.	
Годишњи улог од учитеља . . .	15.000 ф	
Свега прве године	36.200 ф.	
Капитал	36.200 ф.	
Улог од народа .	20.000 ф.	
Интерес од капитала	3.372 ф.	
Годишњи улог од учитеља . . .	15,000 ф.	
Свега друге године	74.572 ф.	
Капитал	74.572 ф.	
Улог од народа .	20.000 ф.	
Интерес	5.774 ф.	32 н.
Годишњи улог од учитеља . . .	15.000 ф.	
Свега треће године	115.346 ф.	32 н.
Капитал	115.346 ф.	32 н.
Улог од народа .	20.000 ф.	
Интерес . .	8.120 ф.	07 н.
Годишњи улог од учитеља . . .	15.000 ф.	
Свега четврте године	158.467 ф.	09 н.
Капитал	158.467 ф.	09 н.
Улог од народа .	20 000 ф.	
Интерес	10.708 ф.	03 н.
Годишњи улог од учитеља . . .	15 000 ф.	
Свега пете године	204.175 ф.	12 н.

5. Овај капитал од 204.175 ф. 12 доносио би сваке године са 6. на 100. 12.250 ф. 50 н. интереса. Овому интересу додат годишњи улог од учитеља 4500 ф. то свега износи 16 7750 ф. 50 н. чиста прихода Од овога прихода давале би се пензије и други трошкови би се измиривали.

6. За уумножити и подпомоћи овај користни учитељски фонд налазим за добро;

а) Да се на ту благородну цјел добровољни прилози скупљају, било то приликом веселих забава, ил како које општинство за добро нађе.

б) Учитељи, који би с мање плате на већу дошли, дужни би били трећину сувишка плате своје само прве године у речени фонд давати, и то у месечним одплатама.

в) Учитељски Спомоћници, догод као такови служе, плаћају по 3 ф. а. в. у поменути фонд

7) С концем пете године ступа пензија у живот, и то само оним учитељима, који су за то време свој припадаюћи улог измирили, ал после се разуме, да се и досадање године службе његове у званију учитељском к овима пет набројавају.

У случају, ако би се учитељ између ови 5 год. тако разбољео, да по пропису кроз годину дана неби оздравио, ил ако би исти учитељ између тог времена умро то се при првом случају има болестном учетељу помоћник дати, и такови служи на трећи део плате учитеље донде, док се истом учитељу 5. година службе не измире, да може у пенсију доћи. При другом пак случају остаје помоћник истим начином као при првом а учитељка улаже од друге две трећине припајући годишњи улог у фонд донде, док не истеку 5 година, и онда тек удовица ступа у пензију.

Остану ли при оваковом случају сама сирочад, то им се има годишња милостиња за ужатак овредели ти.

8. Право пензије у обште.

Пензију уживају учитељи по годинама службе и то:

који служи	5	година	добива	100 ф.
„ „	10	„	„	140 ф.
„ „	15	„	„	180 ф
„ „	20	„	„	220 ф.
„ „	25	„	„	260 ф.
„ „	30	„	„	300 ф.

9. Учитељ се у пензију ставља, кад подпуни 30 год. изслужи.

10 Догоди л' се пак, да учитељ због телесне ил душевне слабости неби способан био дужност учитељску уредно отправљати то налазим за добро, да се такови учитељ неставља одма у пензију, но да му се спомоћник даде, и то на трећи део плате његове.

11 Ал ако исти учитељ неби кроз дуже време оздравио, и ако би лекарском сведочбом доказао, да због душевне ил телесне слабости заиста учитељско званије обављати нежоже, то се има било на молбу његову, ил уредбом дотичне школске власти у пензију ставити.

12. Који би учитељ својевољно службу оставио, губи право на пензију.

13. Учитељске удове, догод у таковом стању пребивају, уживају пензију од 200 ф. годишње.

14 Остану ли сирочад после оца и матере, то такова, ма где становала, до 24 те године старости своје истим начином као и удове. пензију беру, осим ако се мушко дете пре означеног рока ожени, ил женско уда, онда губе навек право пензије,

15. Са овим фондом, да она иста Администрација управља, која и над осталим народним фондовима бригу води.

Драга браћо учитељи, и сви остали родољуби србски! Сваки онај, који само из чистог побуђења и безпристрасно руку на срце метне, мора признати, да би са овим начином многе учитеље који су се за благо и напредак подмладка народа српског жртвовали, удове па и сирочад њиову просијачког штапа лишили

Јован Поповић,
учитељ

* Из ДАЛМАЦИЄ 1. мая Ове године почео се код нас у дело привести нови верозаконски царски закон издан прошле 1868 год. те су на римокатолички велики петак наши православни по свима градовима и варошима звонили, коє досада тога ние смело бити. Наравно, да та новост код фанатичног и простог пука ние найбољи утисак учинила; пак због тога єиз ярости и религионе мрзости где више, а где манћ посвуда гунгуле и пркоса било. — Особито на наш велики петак у вече, кад є овуда ебичай после црквеног правила излазити из цркве и по месту обносити св. Христову плаштаницу, било є пркоса од стране римокатоличког света, а у Дрнишу и Шибенику било би заиста и до крви дошло, да ние єдина скромност, мирноћа и равнодушност пратила наш увређени православни народ у оном тренутку, када се светинћ црквене тицало. Я сам уверен, да оволике мрзости и ярости од стране римо-

католичке браће наше спрам православня неби у оваком степену била, да нема фарисейски и подмукли учителя. кои браћу нашу подстрекаваю и уче, да све, што се православно зове, гоне, пале, секу, пак и да се чути и гледати несме. ер да православним окрваваю они свой закон! Его како наставляю паметни люди єдине хришћанске вере своє последователѣ! Код оваковог поступаня, на место да се проповѣда мир, любав и слога међу єдноплеменом словенском браћом, напротив, овако іошт већма растроява се оно славенско єдинство коє би у садашня времена одвећ потребно било. —

При горепоменутим нападима наше браће римокатолика власти су се заузеле биле, колико политичне толико и обћинске, за уздржати мир и поредак; пак и упливом наших свештеника препоручуюћи своіой пастви скромност и подпуни мир, прошло є све у миру; коє иначе подстрекаванѣм туђим, могле су последице верозаконски и грађански жалостни догађая се поновити. — У оваковом стању ових религиозни ствари, свештенство лепом евангелском поуком много помоћи може; те се надати, особито да ће у Дрнишу парох римокатолички г. Млинар, а у Шибеничком граду г. Фошко, упућивати и учити свою паству, да не поступа неприятельским начином спрам своє браће православна закона. Овим би поменути свештеници испунили и одговорили своіой светой дужности, и тим би се избегле жалосне последице, коє данашньи изображени век никако трпити неможе.

Наш губернатор г. витез Вагнер обилазио є не давно места, коя ниє єсенас. У Скрадину, найвише нѣговом препоруком, дошло є од министарства одобренѣ, да се црква православна, коя се од неколико година потеже, ове године државним трошком са свим доврши. — Г. губернатор ишао є и на Цетинѣ обилазити светлог кнеза Николу I. а ту се састао и са принцем Наполеоном, кои є обилазио далматинске градове и знатни водопад скрадинско-крчки.

Код нас се поља и виногради досада добро показаше; да Бог даде одсада само чешће кише, могли би се доброй години надати. —

У новинама немачким чита се, да є у Бечу заключено, учинити ратна пристаништа у нашем Приморю: Полу, Груж код Дубровника и Боку которску. Іошт додаю, да у слѣд тога страни консули, кои сада у Дубровнику седе, мораће се преместити у Сплѣт, будући главни град Далмациє; а Задар вальда ће се напустити. — И то би била єдна работа сплѣтког градоначелника дра Баямонта!

ПОЛИТИЧНЕ НОВОСТИ.

БЕЧ. Премештени су: поручник Ђорђе Іовановић од варадинске регименте у хусаре; поручници граничарске администрациє: Максимилиян Херциг од панчевачке у оточку Іохан Елгер од оточке у бродску, Юлиюс Церилайб од бродске у панчевачку, Стефан Калинић од карансебешке у прву банску. Поставлѣни су: За капетане авдиторе надпоручини авдитори: Теодор Кавфер од карансебешке, Юлиюс Тартлер од градишке, Хугон Маіороши у Карловци; за надпоручике авдиторе практиканти авдиторски: Карл Хемерка код панчевачке, Фридерик Погачник код личке. Премештени су: надпоручици Франя Зоретић, Емилиян Остоић од друге банске у регулаше, Василиє Беговић од друге банске у прву банску; кадет Юлиюс Милер од личке у пешаке; капетани авдитори Александар Іосифовић очочке у Брод Іохан Краловец из Брода у Краков, Леополд Крац из Беле Цркве у белоцркванску регименту, Димитриє Митровић од тителског батальона у карансебешку регименту. Пенсионовани су: надпоручик авдитор Франц Ваврушка од личке, надранар Антон Фишталер од друге банске.

ТУРСКА. На спорадским островима страшна є киямета учинио земльотрус. Силни люди погинули су и штета друга неизмерна є. Као што є познато, несрећни Грци на тим островима страдаю и од Турака, кои им укидоше автономию, што су є досада уживали били по старим своим уговорима.

ПАРИЗ. У Париским круговима говори се о томе, да се цар Наполеон погађа са Пруском како би се природне границе тако удесиле, да Белгия постане део Француске, а Холандия део Пруске.

Приослано.

⊙ Н. САД. (Свршетак) „Застави“ и уреднику јој доказаћемо, да ни оно истина није, што у том „Заставином“ допису даље стоји: „коме је Милетић одбио суделовање... да га (обштина) за церемонијалног ђакона узме, који дакле немогући то од обштине постићи, под скут Сиона баца се;“ јер ма да Милетић није хтео суделовати, да га обштина за церемонијалног ђакона узме, ипак је обштина донела за Павла Михајловића овај закључак:

„Бр. 6. Просветељ се у знање поставља, да је ова обштина у скупштини данас држаној, на основу допринешених и приложених доказа, по којима он нуждна и прописана својства пригјажава, са свима гласовима против једног, за ђакона церемонијалног. при саборној цркви, без сваке за то званије скопчане плате, или под каквим видом награде, но само са истом садањом учитељском платом изабрала, и уједно одбор, који је одређен, да њег свет. г. патријарха позове да на свет. три Јерарха 30. јануара о. г. у цркви алмашкој служи, опуномоћила, да њ. свет. од стране обштине замоли, да га приликом том за ђакона произведе. Из глав. скупштине српске црквене обштине у Н Саду дана 26. јан. 1868 “

Депутација је свој налог 27. јан. исте године извршила, но њ. с. онда молба обштине истина није испунила, ал ни коначно одбила није.

Што „Застава“ и уредник јој вели да Михајловић „под скут Сиона баца се,“ за то сва прошлост Михајловића довољан је доказ, да је он човек од свог уверења, и да никад утвора био није; а што је онаке гадне непристојне и неосноване нападаје Милетићеве на „Сион“ у обштини онако мушки, онако похвално и с разлогом од „Сиона“ одбијао, за то му сваки свестан Србин евала казати мора, а не сумњичити, да се под скут „Сиона“ баца; јер ко без разлога на црквене поглаваре, као др. Милетић напада, тај ни свету веру нашу непочитује; а ко нам нашу свету веру гази, тај нам и поносну српску народност нашу тлачи.

Није дакле истина ни то, да се Михајловић поради које „парице или обећане парохијце“, као што „Заставин“ новосадски дописник из срб. хрв. крајине вели, под „скут Сиона баца“, него је човек од карактера, који зна, може, сме и хоће сплеткашу Милетићу и његовој клики истину у брк да рекне; а Милетић да би неке умне слепце и даље још заводити могао, морао је Михајловићу подметати, да му је „фамозно порекло и течај живота“, да би му дописе против њега управљене код својих верних робова обесилио

Оволико држасмо за дужност нашу грађанску, а у обрану неоснованих од „Заставе“, уредника јој и клике на Павла Михајловића нападаја проговорити, и публики, која „Заставу“ чита, очи отворити, да упозна тај хваљени омладински орган, како ни један број без гадних измишљотина и опадања честних људи изишао није, у место омладини, као орган јој, добрим примером да предходи, и свест буди, а она јој умне очи заслепљује, да истину непозна, или што је горе, учи лаж у истину, а истину у лаж претварати!

Што се порекла Павла Михајловића тиче, о том ћемо још коју овде у кратко проговорити.

Да ненабрајамо овде поклоне и дарове, које су предци његови овдашњим црквама, школама, болницама, и сиротињи чинили; да оставимо на страну и то, што је један члан његових предака св. Николајевску новосадску цркву о свом собственом трошку из основа подигао и украсио, навешћемо овде нешто из његове дипломе, како је он и продци му до помешага дошао, пак нека и из овога после публика суди, како је Михајловићево порекло „фамозно“.

У дипломи његовој стоји (у преводу с латинског оригинала) ово:

„Ми Франц II. Божијом милошћу император римски, краљ мађарски, чески и. т. д. дајемо на знање сљедећим коих се тиче свима, да смо на неких наших верних најпонизнију молбу нашем вел. учињену к о и на понизне молбе Јулијане Рашковића Александра негда Михајловића супруге о њему нам поднешене сматрајући верност и поданичке услуге споменутог мужа Александра Михајловића не само у точки саобраштаја (трговине) које је он на корист краљевског ерара не мање и обштег добра највећим приљежањем и неуморним трудом произвео, но и зато, што је у рату с Турцима, кои се без тога неби тако брзо свршити могао, са својим другом Димитријем Станисављевићем изцрпљеној и због великог разстојања места немогућој брзо из краљевског ерара за подузећа војена помоћи притећи не малу суму без икакве награде точно и брзо подпомажући, него и све потребе по околностима и указавшим се приликама светој споменуте краљевине угарске круни и узвишеном дому аустриском верно и стално испуњавао. синове његове Јована, Николу и Петра, које је молећа супруга Јулияна Рашковића са Александром негда Михајловићем зачела и родила, који истим начином обећавају, да ће нам верни и стални остати, у број истинитих и несумњивих племића краљевине наше угарске и њојзи придружених чести причисљавамо, бирамо и уврштујемо и т. д. и т д.“

Ова је диплома, као што латински текст засведочава, год. 1792 новембра 20. у главној скупштини бачке вармеђе у Сомбору прочитана и у пуну важност на мушке и женске потомке споменутог Махајловића ступила.

Из дипломе се дакле види, да је Михаиловић од крви реченог у дипломи Александра Михаиловића и Јулијане Рашковића.

Диплома показује и то, ко је Александер Михајловић био, и какве је услуге овом нашем отачеству и држави чинио; а историја ће показати „Застави“ и клики јој заслуге Рашковићевог поколеня у Србству с ове и с оне стране Саве задобивене; безпристрасна пак публика из овог са докази подкрепљеног одговора увидиће, да „Застава“ баш оно хвали, на што цело Србство пљује, и обратно.

СКУПЉЕНИХ СПИСА

Косте Руварца

други део

у коме су критички списи и драматски преводи, због нагомиланог посла у печатњи мало ће касније изићи, но што смо мислили. Већ ј половина печатана. Изнеће до 30 табака.

Предплата је само 1 ф а. в. Касније повисиће се цена.

Предплатити се може још непрестано у уредништву „Даница“ и „Напредка“ у Новом Саду.

ДАНИЦА лист за забаву и књижевност број 12 донео је ове предмете: † Јован Хаџић — Милош Светић; — „Све у своје време“., приповетка (продужење); — „Туга у мају,“ песма М. С. С.; — „Како се старци варају,“ приповетчица Н Деспотовића; — Ох како силно,“ песма Косте Д. Стефановића; — „Алфонсо Ларматин“ (продужење); — „Сан на јави,“ слика из прошлости српске од Ј. Суботића, критика (свршетак). — Подлистак. — Уз овај баој иде дванаести табак „Чајчин е могиле“. украјинске приповедке, превод с пољскога

Даница излази сваких 10 дана на т абаку и по велика октава. Свакога месеца додаје са бојадисана слика париске моде (челикорез) Цена јој је тромесечна 1 ф 30. н а в. Предплате се шаље уредништву у Н. Саду.

НАЈНОВИЄ.

ПЕШТА. У сабору била є на дневном реду 8. мая дебата о адреси. Пре тога било є више других прнява, интерпелация и т д. Међу осталим интерпеловао є Милетић министарског председника, шта намерава угарско- аустриска влада са Босном, ер се на босанской граници траже куће згодне за болнице, као и войска се припрема? Ова интерпелация предаће се грофу Андрашии писмено.

Министар Венкхайм одговорио є на некидашню интерпелацию Паулина због войника у дворани Матице Словачке у Т. С. Мартину. Войска є тамо послана због агитация, коє су претиле биле личности и иманю; дворана є варошка, ер є део варошке куће Войска є зато іош тамо, што има да чува безбедност иманя.

Паулини ниє задовољан овим одговором, ер є министар зло извештен од своих органа. Дворана є Матичина, ер є вароши 3000 ф. єданпут за свагда у то име платила. Говорник се нуди, да до 8 дана поднесе уговор дотични.

Немет интерпелує министарство ради повређеня устава у хевешкой вармеђи. И ова интерпелация поднеће се министарству писмено.

Затим се приступи адреской дебати и први узме реч Пулски, као известитель адреске комисиє. За Пулским говорио є Тиса за адресу среднѣ левице. Тиме се седница свршила. Ми ћемо адреску дебату обширние саобштити.

БУКУРЕШТ. Министарство є наредило, да се из села сви Чивути за месец дана имаю иселити.

ТРГОВИНА.

СИСАК 4 мая. Житна радня и ове недѣлѣ била є слаба; кукуруза нешто се продало, шеницу су за извоз куповали, али само болю. Цене су: шеница до 4 ф. 35 н. тричетврти жито до 2. 85. кукуруз до 2 ф. 15 н. єчам до 1 60 н; зоб босанска до 2 ф. 85. цента. Воде опадаю.

ПЕШТА 8 мая, Продавци су се устручавали и тако шенице продило се єдва 15.000 ваг. ценом до 4 ф. 55 н. Раж слабо траже, цена стара. єчам некупую, зоб нешто купише консументи старом ценом. кукуруз слабо пролази, ер купци се уздржаваю, цена досадашня.

БЕЧ. 10. мая. (Телеграм) Шенице се на данашньой берзи прометнуло 40,000 ваг. банатска до 4 ф. 35 н. бачка у Ђуру 3 ф. 90 н. мађарока раж 3 ф. 38 н. єчма ниє ништа продавано, зоб трансито ф. 1. 88 — 2. 20 н.

Бечка берза од 7. мая.

5 проц. нар. заим	—	—	—	—	69.20
Лозови 1839.	—	—	—	—	236—
„ 1854.	—	—	—	—	93.—
„ 1860.	—	—	—	—	102 —
„ 1864	—	—	—	—	123 10
Комска рента	—	—	—	—	24.—
Зем. растер. угарске			—	—	80.25
„ „ срб. бан.		—	—	—	78.50
„ „ хрватско-слав.		—	—	—	84.—
Акције нар. банке	—	—	—	—	736.—
„ кред.завода		—	—	—	277.50
„ држ. жел.	—	—	—	—	355.—
„ потиске жел.		—	—	—	198.—
„ дун. паробр.		—	—	—	574.—
„ пешт. ланч.		—	—	—	705.—
Зал. писма угарска		—	—	—	92 25
Лозови кред. завода		—	—	—	16.750
„ дун. пароброд.		—	—	—	97.50
„ триестински	—	—	—	—	130.—
„ будимски	—	—	—	—	38.25
„ Салм	—	—	—	—	42.50
„ Палфи	—	—	—	—	34.50
„ Клари	—	—	—	—	37.50
„ Ст. Женоа		—	—	—	34.—
Виндишгрец		—	—	—	23.—
„ Валдштайн		—	—	—	24.50
„ Кеглевић	—	—	—	—	14.50
„ Рудолф	—	—	—	—	15.50
Сребро	—	—	—	—	121.25
Дукат	—	—	—	—	5.85
Наполеондор	—	—	—	—	9.90
Империял	—	—	—	—	—.—

Пештанска берза од 8 мая.

Пешт. ком. банка		—	—	—	238 —
„ зан. „		—	—	—	650.—
„ штед. акције		—	—	—	1310.—
Будим. „ „		—	—	—	700.—
Пешт. вал. млина акције			—	—	1695.—
Ланчаника	—	—	—	—	685.—
Тунела	—	—	—	—	1.10—
Уг. др. осигур.	—	—	—	—	700.—
Сегед парн. млина		—	—	—	600.—

Телегарфисани бечки курс од 10. мая.

5 проц. металици	—	—	—	—	61.15
Нар. заим	—	—	—	—	69.20
Акције нар. банке	—	—	—	—	740.—
„ кред. завода		—	—	—	285.—
Лондон	—	—	—	—	124.15
Сребро	—	—	—	—	121.35
Дукати	—	—	—	—	5.85

ПАРОБРОДСТВО.

Сад — Београд: нед. пон. уторн. среда и субота 8 сати ујутро.
Н Сад — Оршава: четв. 1 сат ујутро.
Н Сад — Пешта: сваки дан у подне.
Беч — Пешта сваки дан пола 7 сати у ујутру.
Пешта — Земун понед. среда суб. 7 сати ујутро.
Пешта — Оршава: среда 7 сати ујутро.
Базиш — Оршава петак пре подне.
Пешта — Беч сваки дан 6 сати вече.
Београд — Пешта: уторн. четвр. нед. 8 с. ујутро
Базиш — Београд: субота после подне.
Галац — Пешта: уторн. ујутро.
Сегедин — Земун: среда, суб. ујутро.
Земун — Сегедин: нед. четвр. подне.
Сисак — Земун: уторн. ујутро.
Земун — Сисак: петак ујутро.
Брчко — Београд: четвр. ујутро.
Београд — Градиште: нед. петак ујутро.
Београд — Брчко: среда ујутро.
Градиште — Београд: суб. ујутро понед. подне.

ЖЕЛЈЕЗНИЦЕ.

Пешта — Беч: сваки дан, пол. 7 с. 34 м ујутро, дол. 1 с. 52 м. после п.
Беч — Пешта: сваки дан, пол. 2 с. 30 м. после п. дол. 9 с. 15 м. вече.
Беч — Базиш: пол. 7 с. 45 м. ујутро и 8 с. вече, из Пеште полаз. 5 с. 19 м. после п. и 6 с. 31 м. ујутро, долаз. у Базиш 9 с. 10 м. пре п.

ОГЛАСИ

ПОЗИВ

на осигуравање

ЖЕТВЕ ОД ТУЧЕ

уз уямчену подпуну накнаду, найприличние премиє и найболя условля чрез

Агенцию у Новом Саду

с. в. к. друштва за осигуравање

„**Дунава**“ код

Фердинанда Шрајбера.

НЬИВЕ

римокатоличке црквене обштине у Новом Саду даю се под закуп путем лицитације са 10 проц. пишманине дана 21 (9) юния о. г. у три сата после подне у црквеной писарници у парохиском дому. Лицитациона условља и подробности могу се видити код подписанога.

Нови Сад 21 (9) мая 1869.

167—1 3 Ферд. Шрайбер
црвени синдик

Обява.

Постојећа трговина мануфактурског еспапа од 1817 године:

Д. Шербана и Сина у Вршцу

набавила је врло вештог кројача, свештеничке и црквене радње, и сву ову радњу на себе прима. Они гг. свештеници, кои желе леп крој од хаљина имати, могу се на именовану трговину обратити; но само нужно је горњу хаљину послати која ће се за кратко време дати направити.

Тако исто препоручују своје стовариште од врло лепих цајхова постојане боје Свиле за одежде и баряке од ф 3 до ф 16. А. В риф, лепи поясева, Шешира Бечки бобар найфинии ф 6 и ф.8. —

Мустре од Цајхова шиљаће се на заказивање чреа пошту. 101—2—3

Ковани, од ц. к. дотичне власти у Бечу испитани и жигосани

СКЕЛСКИ КАНТАРИ

за мерење кола, натоварених теретних возова, пенадмашени у своіой конструкции, простом механизму, скопчана са великом кадроћом за обтерећаваше.

Снага ношеня: 50, 60. 70, 80, 100, 120 центи.

цена: ф. 350, 400. 450, 500, 550, 600.

Снага ношеня: 150, 200, 300 центи.

цена: ф. 650, 750, 900.

Марвени кантари (10 година емества) од кована гвожђа за мерење волова, крава, свиня, телади, оваца, да ле за мерење мањих колица, кола итд.

Снага ношеня: 15, 20, 25, 30, 40 центи.

цена: ф. 100, 120, 150, 180, 200

без клонтера, али са потребним претегама са клонтером дрвеним заедно са претегама сваки кантар са 50 н. скупљи са гвозденим заедно са претегама сваки антар са 50 ф. скупљи.

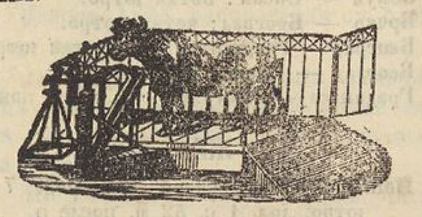

Теразие (5 година емества), са тасовима, за сваки посао, потребу и намеру, потоме по вољи наручбине.

Снага ношеня: 1, 2, 4, 10, 20, 30, 40, 50 фунти.

цена: ф. 5, 6, 7.50, 12, 15, 18, 20, 22.

Снага ношеня: 60, 70. 80 фунти.

цена: ф. 25, 27.50, 30.

Децималне ваге, на четири ћошка, недомашене у своіой солидности, точности и осетљивости (емество 8 година):

Снага ношеня: 1, 2, 3, 5, 10, 15 центи.

Цена ф. 18, 21, 25, 35, 45, 55.

Снага ношеня: 20, 25, 30, 40, 50 центи.

Цена: ф. 70, 80, 90, 100, 110.

К томе потребне претеге врло ефтино
Даље еваке врсте ма какве ваге и претеге
Наручбине са стране уз послан новац или нахнаме одмах се извршую.

Фабрика вага и претега и градионице скелских кантара

L. Buganyi æ Comp in Wien.

Главно стовариште: Stadt, Singestraße, 10 **у Бечу.** 96—4—12

ЕФТИНИЈЕ НО СВИ ДРУГИ

осигурава од **туче** и **ватре** главна агенция ц. к. прив. Ациенде Асекуратриче, и на многобройно учешће позива уз увераваше *найреелния поступаня у случаю штете*

103—4—6 **Ант. Бузек**
главни агент Ациенде.

ЗА ПРИЯТЕЉ БАШТЕ.

Под броем парцеле 4366—69 на шаначку улицу у *Новом Саду* удараући велики *грунт* прве класе, састојећи се из поља од 14 $^{260}/_{1600}$ *ју̂тара*, винограда, њиве, ливаде баште за воће и вариво, и где се находи стан, штале, стаклена башта итд., заедно са к томе спадајућим *кућним плацом бр.* 1355 од 170 четвороуг. хвати у шаначком сокаку продаваће се 25 (13) *мая ш. г. после подне у* 3 *саша* на лицу места путем явне лицитације. — Ближа известия о томе дає властник *Іосиф Гилминг* и Новоме Саду бр, 42, код кога се испод руке врло ефтино због сеобе даю различита *кола, сонице, клавир, слике уляне боє и други намештай.* 102—3—3

Елегантно

ПРОЛЕТНЋ ОДЕЛО,

капут чакшире и прслук

од найболе материе найнових кроя

16 ф.

Помодан

ГОРЊИ КАПУТ

8 ф.

най оле каквоће

ПРОЛЕТНЊИ КАПУТ

10 ф.

ДАЉЕ НАЈЕФТИНИОМ ЦЕНОМ:

Пролетни капути	— —	од 6 до 26 ф.
Пролетнѣ одело	— —	од 16 до 40 ф.
Горњи капути сваке боє		од 8 до 28 ф.
Летнѣ одело	— — —	од 10 до 36 ф.
Летњи капути сако	—	од 4 до 22 ф.
„ „ жакети	— —	од 8 до 28 ф.
Салонски „ црни	— —	од 16 до 28 ф.
Фрак и герок	— — —	од 16 до 32 ф.
Салонско одело подпуно		од 24 до 45 ф.
Свешт. капути	— —	од 18 до 36 ф.
Ловачки „	— — —	од 6 до 24 ф.
Канцел. „	— — —	од 3 до 12 ф.
Стрелач „	— —	стална цена 10 ф.
Шлофроци	— — —	од 8 до 26 ф.
Путн. губа с кукуљицом		од 8 до 28 ф.
Милит. блузе	— — —	од 7 до 18 ф.
Пролетнѣ чакшире	—	од 4 до 12 ф
Летнѣ „	— — —	од 3 до 10 ф.
Различни прслуци	— —	од 2½ до 8 ф
Платнено одело	— —	од 10 до 24 ф.
Гимнаст. одело	— —	од 2½ до 8 ф.

што болѣ препоручую се у

МАГАЗИНУ ЗА ОДЕЛО

(одликованом найвишом наградом)

КЕЛЕРА И АЛТА

Беч, Graben Nr. 3. 1. Stock, zum „Stock im Eisen", Ecke der Kärntnerstrasse.

Наручбине уз назначенѣ ширине груди преко груди и леђа) струка и дужине кракова молимо да се изволе дати саозначеним боє и цене по ценовнику, а извршена наручбине нека се нама оставити изволи, ермиедиционарадисигурности наручителяидодаемосвакомпакету писменоямствода однас узето одело аконие повољно примаме натраг без прекословля. —

Ценовници на желю безплатно и франко. — Ношено руво, особито већина горњих капута, црних капута, чакшира, продаю се сиромашнима што савестние ефтином ценом.

Будући да у нашем огромном стовариштy сваку меру имамо, што кроимо найбољи еспап уз найсолиднии посао, а што ефтние, што ми само затим тежимо, да годинама стечено добро име свуда стално утврдимо, лако е постало не само нашим пошт. муштерияма, него свакоме, да с поверенѣм своє одело код нас купує

С тим препоручуемо се благоволеню пошт. „публике, као и нашим уваженим муштерияма, с молбом, да нас почаствую што живљим куповањем.

7—56 С поштованьем

Keller und Alt,
Schneidermeister. Besitzer mehrerer Auszeichnungen,
Inhaber eines Kleider-Magazines in Wien, Graben Nr. 3, zum Stock-im-Eisen.

ОБШТА ПОТРЕБА!!!

Већ у ширим *круговима*

позната и славна у Аустрии и Фринцуской Патентована

СРЕБРНА ДУГМЕТА ЗА КОШУЉЕ

са рупицама за пришиваше,

која су особито згодна за пришиваше на женске манжете, имаю седам осмина **праве вредности сребра** и траю дуже него ма какво периво **немогу се нити пранѣм, нити ролянѣм и негланѣм пресавити или уобште повредити.**

За **пробано сребро** ямчи фабрика марком од пробе.

Дугмета (пуцета) могу се добити у три величине и стои

Нр 1 2 3) иста гилоширано са 10
туце 60 70 80 н.) и по туцету скуплѣ,

Купцима на велико пристоян рават.

61—9—12 **MORITZ KNEPLER in Wien**
Mariahilf Nelkengasse Nr. 6,

Privilegiumsbesitzer und Meerschaumpfeifenfabrikant.

ОГЛАС.

У стовариштy румбуршкога платна и фабрике за периво С. Мета у Бечу (Rothenthurmstrasse Nr. 29) продае се за готове новце из оставштине едног врло чувеног фабрикната платна и перива за стол. по налогу наследника, последня партия. састоећа се из правог румбуршког, холандског и ирског платна платна различне врсте периво за стол, убруси, коновоси, 2000 туцета платнених и батистених марама за цеп, велик избор перива за госпође и господу.

За половину проценѣне вредности.

Ценовник:

Комад 30 рифи небелѣна платна, проценѣна вредност 12 ф. сада само 6 ф. 50 н.

1 комад 30 рифи небелѣна добра кончана платна, проценѣна вредност 18 ф. сада само 9 ф. 50 н

1 комад 30 рифи белѣна креас-платна, проценѣна вредност 15 ф. сада само 8 ф.

1 комад 30 рифи найшире врсте креас-платна, проценѣна вредност 18 ф. сада само 9 фор.

1 комад 30 рифи изредна шлеска платна, проценѣна вредност 22 ф. сада само 12 ф.

1 комад 30 рифи одлична румбуршка платна, проценѣна вредност 30 ф сада само 15 ф. 50 н.

1 комад 38 рифи холандска кончана платна, проценѣна вредност 28 ф. сада само 14 ф. 50 нов.

1 комад 40 рифи румбуршка платна, проценѣна вредност 32 ф. сада само 16 ф.

1 комад 45 рифи руска ланена платна, найболе и найтрайние у свету, проценѣна вредност 36 ф сада само 18 ф

1 комад 50 рифи холандска платна, проценѣна вредност 40 ф сада само 20 ф.

1 комад 50 рифи ирска платна, проценѣна вредност 52 ф. сада само 26 ф.

Различите врсте румбурска платна по ф: 24, 28. 30, 35, 40, — 50, кое су двапут толико проценѣне

1 комад креветна оновоса, проценѣна вредност ф. 14 — 18, сада само 7 — 9 ф.

1 туце платнених марама за цеп од ф.1.20, 2. 2. 50, 3, 3. 50, 4, 4. 50. 5, 6 до 7 ф. найфинне

1 туце платнених батистених марама за цеп, беле и са шареним портурама од ф. 5, 6 7, 8, 9 — найфинне.

Врло фине везене батистине мараме за госпође комад 50 60 до 75 н. найфинне,

Енглески ширтинг (шифон) врло фини и исто тако як као платно, риф 30 н. 35 н. 40 до 45 н. найфини

1 туце добрих яких крпа за куйну 2 ф. 50 н. 3 фор.

1 туце врло яких кончаних дуплих убруса ф. 4 50, 5, 6 — 7 ф.

Руско платно или дрил за летнѣ руво за господу и дечаке риф 30 н. 35, 40, 45, 50 55 н.

Врло евтино и лепо мушко и женско периво у великом избору.

1 женска кошуля од добра платна са овеняном ф. 1. 50. 2 — 2. 50.

1 женска кошуля од добра румбуршка или холандска платна, фино везена, 3. 50, 4 — 5 найфинния.

1 женска кошуля од врло добра румбуршка платна, найновии париски модел ф. 5, 6, 7 — 8 найфинния.

Женске зимске или спаваће кошуле од изредна платна и кроя ф. 3, 4—5.

Женске гаћице од фина ширтинга, добра поркета или изредна платна, клот или везене 2, 2 50, 3—4.

Женски спаваћи корсети у стотину различних найновних париских мустара са или без веза ф. 2, 2. 50, 3, 3 50, 4, 5, 6, 7—8.

Женске сукнѣ у стотину различних нових париских мустара са и без веза ф. 3, 3. 50 4, 5, 6, 7, 8, 9—10

Праве енглеске и француске мушке огрлице, свагда найновия кроя туце ф. 2, 2. 50, 3, 3, 50 до 6 ф

Беле и шарене француске кошуле од ширтинга, врло фине и добре, по ф 2, 2. 50 до 3 ф. найфинне

Мушке кошуле од румбуршка или холандска платна по 2, 2. 50 3, 3. 50, 5, 4—6 ф. найфинне.

Мушке гаће од яка румбуршна платна или поркета, полумађарска кроя, момад ф. 1. 50 и 2 фор.

Мушке гаће од яка румбурска платна, мађарска кроя, комад ф. 1. 80 и 2 ф.

Мушке кошуле са финим французким грудима, за бал и соаре, од ф. 6, 7, 8, 9—10 найфинне.

Ко купи еспапа за 25 ф. добия на дар врло фино везену батистену мараму.

Мустре на искане безплатно.

НАРУЧБИНЕ на све стране извршую се, уз послан новац или нахнаме, точно и савестно.

Молим, нека се писма дресую:

75—10—12 **S. Meth,**
Wien, Rothenthurmstrasse Nr. 29.

Одржаване живота и у найдубльой старости чрез право Хофово здравствено пиво од Хофова сладна екстракта делима е осведочено.

Два писма, едно од пре 10 година, друго од данас.

I. Іовану Хофу, дворском лиферанту у Берлину.

Баден код Беча 20 февр. 1859. Ваш сладдни екстракт има код мене 70-годишнѣга старца чудно окреплѣнѣ; я без тога фабриканта немогу да будем, премда знам, да ме неможе подмладити. Др. Медерер плем. фон Вутвер.

II. Іов. Хофу централни депо у Бечу Kärntnerring 11.

Бадон 20 февр. 1869. Без вашега здравственога пива од сладнога екстракта немогу више да будем; оно ми одржава живот, и морам молити, да ме неоставите на нѣга чекати. Др. Медерер.

Као подобенство доносимс ово писмо: Поддам, 15. февр. 1869. Да е ваш екстрат од слада (малц) и ваша здравствена чоколада од слада многима болесницима помогла, то е познато целом свету; али я сам се найвише радовао, да се од суве болести болуюће дете мога приятеля (одойче, кое е изгубило матер рано) чрез чудотворни прашак од сладне чоколаде, кога е узимало место материна млека, опет окрепило и на очиглед се окрепило, што се пре скоро за невероватно држало. Трговац Волф Raunerstraße 49. — Тако гласе неброена писма припознавююћа од свию сталежа у народу. 80—2—3

Єдино право Хофово здравствено пиво од сладног екстракта. као и здравствена чоколада од слада и бонбони од сладног екстракта самосу у Бечу. **Kärtnerring Nr. 11.** На етикетима стои подпис **Johann Hoff.**

Цене: Здравствено пиво од сладног екстракта са стаклетом и пакованѣм. 6 боца 3 ф. 70 н. 13 боца 7 ф. 28 боца 14 ф, 58 боца 27 ф. 30 н. 120 боца 55 ф; здравствена чоколада од слада бр. 1 фунта ф. 2. 40, бр, 2 фунта ф. 1. 60. На 5 фунти пола фунте безплатно, на 10 фунти 1 и четврт фунте. Прашак сладне чоколаде за одойчад у накнаду за материно млеко 80 и 40 н. — Бонбони за груди од слада 60 и 30 н. — ***Све у Бечу.***

---

5 влачеия годишнѣ | **1, ЮНИЯ 1869.** | Главна доит 250,000 ф.

велико вученѣ добитака ц. кр. аустр. држ. займа од 1864. године.

Добитци займа ф. 250,000 ф 220,000, ф. 200,000, ф 150,000, ф. 50,000, ф. 25,000, ф 10,000, ф 5000 итд. Найманьи добитак 160 ф.

Законито штемпловане учестнице, кое ***донде важе,*** док ***недобию*** двадесети тал ***добитка од 250,000*** до наниже ***ф. 160,*** препоручую уз прислан новац или плаћане на пошти ***по 8 ф. комад, 9 комада ф. 70, 20 ком. ф. 155.***

Rothschild & Comp.,
97—7—9 Postgasse Nr. 14. in Wien.

ПРЕПРОДАВЦИ СЕ НАМЕШТАЮ.

Издаватель Властник и одговорни уредник Ђорђе Поповић

Брзотиском Игњага Фукса у Новом Саду